

## 7.2 Brand voorkomen en bestrijden

### Oriëntatie

Hopelijk krijg je nooit te maken met brand op je bedrijf. Toch moet je weten hoe je bij brand moet handelen. Immers, een brand kondigt zich nooit van te voren aan. Maar als je weet hoe je moet handelen en je bent er snel bij, dan kun je veel schade voorkomen.

### Leerdoelen

Na deze les:

- weet je hoe je een brandblusser moet gebruiken;
- kun je middelen noemen die geschikt zijn om verschillende brandende stoffen mee te blussen;
- kun je aangeven hoe je moet handelen bij brand.

### Brandgevaar en preventie

#### Brandblusapparaten

Om een beginnende brand snel te kunnen blussen kan een brandblusapparaat op je bedrijf veel schade voorkomen. Bedenk dat je met één poederblusser van 12 kg maar 19 seconden kunt blussen.



*Figuur 7.4*

Als er op je bedrijf een brandblusser aanwezig is, ben je er nog niet. In geval van nood moet je weten welke blusser je het beste kunt gebruiken, waar je de blusser kunt vinden en hoe de blusser werkt. Zo heeft het blussen van olie met water geen enkel effect, terwijl het blussen van in brand staande elektrische apparatuur met water ronduit gevaarlijk is.

De volgende schema's laten zien welke typen branden er zijn en welk blusmiddel het meest geschikt is bij het blussen.

### Branden

Brandklasse	Brandstof	Voorbeelden
A	Vaste, niet-smeltende stoffen	Hout, papier, textiel, steenkool, niet-smeltende kunststoffen
B	Vloeistoffen en smeltende vaste stoffen	Oplosmiddel, olie, benzine, was, vet, kunststoffen
C	Gassen	Propaan, butaan, aardgas, LPG, acetyleen

Figuur 7.5

### Blusmiddelen

Blusmiddel	Type blusser	Vorst-gevoelig	Neven-schade	Geleidt elektriciteit	Brandklasse			Elektr. apparatuur
					A	B	C	
water	haspel en minihaspel	ja	water	ja	++	-	-	
ABC-poeder	G-poederblusser	nee	ja	nee	++	++	++	*
AFFF	multiclass-blusser	ja <sup>1</sup>	beperkt	nee	+	++	-	*
CO <sub>2</sub>	CO <sub>2</sub> -blusser	nee	nee	nee	-	+	+	++

<sup>1</sup>Op verzoek vorstvrij leverbaar

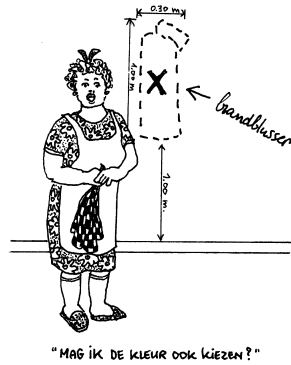
*Toelichting:*

++ = zeer goed                      = gevaarlijk  
 + = goed                              - = niet geschikt  
 \* = bruikbaar

Figuur 7.6

### Plaatsing brandblusapparaten

- Brandblusapparaten moeten op een goed zichtbare plaats worden opgehangen.
- De juiste plaats om blussers op te hangen is de in- en/of uitgang van het gebouw of de ruimte.
- Is er een aparte opstellingsruimte voor de cv-ketel, laat dan het blusapparaat plaatsen buiten de opstellingsruimte naast de toegangsdeur tot deze ruimte.
- Een blusapparaat dat gevoelig is voor vorst, moet op een vorstvrije plaats worden ophangen.
- Een CO<sub>2</sub>-blusser is het meest geschikt voor het blussen van elektrische en elektronische apparatuur.
- Voor het ophangen van de brandblusser kun je een plattegrond tekenen of op de muur aangeven waar hij moet komen. De monteur kan dan meteen aan het werk, ook als je er zelf even niet bent.
- Lees regelmatig de gebruiksaanwijzing die op de blusser is geplakt. Dan weet je ook in een panieksituatie precies hoe het blusapparaat werkt.



Figuur 7.7

### Onderhoud brandblusapparaten

- Zorg dat het blusapparaat altijd goed zichtbaar blijft. In geval van nood moet iedereen snel het brandblusapparaat kunnen vinden. Gebruik het apparaat daarom nooit als kapstok.
- Houd de blusapparaten vrij van stof. Spuit ze nooit af met de volle straal van een hogedrukreiniger. Hierdoor kan er water het brandblusapparaat binnendringen.
- Blusapparaten moeten regelmatig worden gecontroleerd. Daarvoor kan het beste een onderhoudscontract worden afgesloten. De gemeente schrijft in de hinderwet een controletermijn voor.
- Heb je het brandblusapparaat gebruikt, laat het dan direct hervullen.

### Opdracht 7.4

#### Gebruiksaanwijzing brandblusser

Waar hangt of hangen in jouw bedrijf brandblusapparaten? Lees de gebruiksaanwijzing goed door en schrijf de belangrijkste punten op.

#### Wat doe je bij brand?

Het beste kun je zo te werk gaan:

- Bel de brandweer (112).
- Red mensen of dieren.
- Begin met blussen.



*Figuur 7.8*

Natuurlijk is deze volgorde geen 'ijzeren' wet. Op het ogenblik en de plaats zelf kun je immers het beste beoordelen of je een beginnende brand beter zelf kunt blussen. Denk eraan dat bij brand elke seconde telt, de brandweer het echte materiaal heeft om een brand te blussen en dat een mensenleven voor alles gaat.

#### **Bereikbaarheid brandblussers**

- Gebruik een blusapparaat nooit als kapstok. In de paniek die meestal bij een brand ontstaat, moet iedereen snel het blusapparaat kunnen vinden.
- Blusapparaten moeten op een goed zichtbare plaats hangen. Is dat niet het geval, stel dan je bedrijf voor dit te veranderen. Lees op één van de blusapparaten de gebruiksaanwijzing nog eens na.

#### **Brandgevaarlijke werkzaamheden**

- Neem bij het uitvoeren van brandgevaarlijke werkzaamheden de nodige voorzorgsmaatregelen en zorg dat je een blusapparaat bij de hand hebt. In geval van nood kun je direct een beginnende brand blussen.
- Hang na de werkzaamheden het blusapparaat direct terug. Dan hoef je later niet naar het blusapparaat te zoeken.

#### **Hoe blussen?**

- Sluit onmiddellijk de toevoer van olie, gas of elektriciteit in het betreffende gebouw af. Gaat het om een gasbrand in een brandwerende stookruimte, dan kun je vervolgens deze ruimte beter gesloten houden en wachten tot de brandweer komt.
- Bestrijd een brand met de wind mee. Blijf daarbij op een afstand van 2,5 tot 5 meter.

- Blus de brand niet door midden in de brand te spuiten, maar van voor naar achter en van onder naar boven.
- Een uit- of overstromende vloeistofbrand (bijvoorbeeld olie) blus je vanaf het uitstroompunt naar onder.
- Overige vloeistofbranden blus je door een wolk bluspoeder over de brandende vloeistof te spuiten: van links naar rechts en van voor naar achter.
- Met een CO<sub>2</sub>-blusser spuit je altijd vol op de brandhaard.
- Het één voor één leegspuiten van blusapparaten heeft geen zin. Dus mocht je er niet in slagen de brand snel onder controle te krijgen, haal dan hulp en bestrijd het vuur met meerdere blusapparaten tegelijk.
- Gebruik niet meer bluspoeder dan nodig is. Dan heb je nog wat reserve, mocht het vuur weer oplaaien.
- Blijf, nadat de brand is geblust, de boel in de gaten houden. Gloeinessen en kleine vlammetjes kunnen het vuur weer snel in volle omvang doen oplaaien.
- Laat het blusapparaat na gebruik zo snel mogelijk vullen.

## Opdracht 7.5

### Vragen

- a Wat doe je bij een brand?
- b Op welke twee dingen moet je letten om te zorgen dat de brandblusser snel kan worden gebruikt?
- c Wat doe je bij brandgevaarlijke werkzaamheden?